

Broj: 953/17

Datum: 09.03.2017. godine

Na osnovu člana 64. Zakona o visokom obrazovanju ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15 i 90/16) i člana 105. Statuta Univerziteta za poslovne studije Banja Luka, Senat Univerziteta za poslovne studije Banja Luka na sjednici održanoj 09.03.2017. godine, donio je

Program rada Pravnih klinika Fakulteta pravnih nauka Univerziteta za poslovne studije Banja Luka

Organizovanje radnih grupa za određene Pravne klinike ima dvostruki cilj, s jedne strane studenti stiču praktične vještine i profesionalnu odgovornost, dok se s druge strane otklanja mogućnost da pojedine socijalne kategorije (npr. romi, siromašni, žrtve porodičnog nasilja i sl.) budu onemogućene u ostvarivanju svojih prava.

U daljem tekstu ćemo izložiti za koje oblasti prava planiramo organizovati radne grupe. Naglašavamo da će se radne grupe iz Modula A odnositi na usavršavanje već stečenih znanja kroz praktični rad studenata i trajati 2 semestra. Dok će se radne grupe Pravne klinike iz Modula B odnositi na teme iz pojedinih oblasti sadržanih u redovnim kurikulumima odnosno koje se na osnovnim studijama izučavaju u obliku pojedinih predmeta kao institute i traju 2 semestra.

Plan i program rada

1. Raspisivanje konkursa i prijavljivanje studenata. Nakon toga se formiraju radne grupe za određene Pravne klinike.
2. Izvođenje nastave odnosno predavanja o zajedničkim predmetima svih radnih grupa Pravnih klinika nakon čega će se nastava i radionice odvijati u zavisnosti od izabrane oblasti za koju se obrazuje radna grupa. Studenti učesnici radne grupe određene Pravne klinike na prvom času (Uvodnom predavanju) dobijaju **instrukcije** o oblicima praćenja njihovog rada, karakteru i sadržaju aktivnosti koji se ocjenjuju i koji utiču na formiranje ocjene.
3. Predavanje o **Opštim principima profesionalne etike pravnika** /nezavisnost, povjerljivost, čuvanje profesionalne tajne, poštovanje pravila ponašanja u okviru profesionalnih pravničkih udruženja, zanimanja nespojiva sa profesijom pravnika/;
4. Predavanje o **Odnosu sa klijentima, odnosu sa sudovima** /primarnost interesa klijenata, prihvatanje i otkazivanje punomoćja, konflikt interesa, plaćanje honorara i zabrana» pactum de quota litis», poštovanje i učtivost prema sudovima, pošteno ponašanje u postupku pred sudovima;

5. Predavanje o *Tehnikama pisanja pojedinačnih akata kojim se odlučuje o pravima i obavezama iz radnog odnosa* /procesno-pravne forme za ostvarivanje sudske zaštite: tužba, žalba, sudske odluke: presude, rješenja/;
6. Predavanje o *Tehnikama intervjuisanja*/ vještine komunikacije, intervju u posebnim okolnostima/;

Nakon toga, svaka od radnih grupa određenih Pravnih klinika će usavršavati teorijska znanja u vezi sa materijom za koju je usko vezana. Usavršavanje će biti u okviru Pravne klinike, ali u okviru institucija nadležnih za pružanje određenog oblika pravne pomoći. Na kraju će studenti u prostorijama Kancelarije za besplatnu pravnu pomoć, pružati usluge stvarnim klijentima.

1. *Radna grupa Pravne klinike za porodično pravo* (Modul A)- II, III, IV godine i master studije.

Njeno djelovanje je usmjereno na žrtve porodičnog nasilja, polazeći od pravno relevantne činjenice da porodično nasilje nema isti tretman kao drugi oblici nasilja. Preciznije, žrtve porodičnog nasilja ne uživaju zadovoljavajuću pomoć i veoma često su u toku sudskog postupka sekundarno viktimizirane upravo zbog izostanke psihološke i pravne pomoći. Budući da je riječ o manje opasnom obliku kriminaliteta potrebno je otkloniti dosadašnje predrasude pravosudne reakciji koje su zabilježene. Shodno tome, potrebno je buduće pravosudne i socijalne donosioce odluka (sadašnje kliničare) iz predmetne materije obučiti edukacijom i radom na konkretnim predmetima u fazi obrazovanja. Pored navedenog, Klinika za porodično pravo će se baviti pitanjima razvoda braka, ostvarivanja roditeljskog prava i prava na izdržavanje, podjelu imovine supružnika i vanbračnih partnera i izvršenje sudskih odluka u porodičnim stvarima.

I semestar: Na početku, organizovati obuku za usavršavanje materijalnog krivičnog i porodičnog prava. Zatim, sticanje znanja o pravnom profesionalizmu i pravnoj etici, pravnom intervju sa klijentima, savjetovanje i/ili davanje savjeta u vezi sa predmetnom materijom od strane eksperata iz teorije i prakse (kako se uzima predmet u rad, kako se organizuje rad na predmetu i slična praktična pitanja). Predavanja psihologa. Radionica usmjerena na sticanje vještina izrada pravnih akata (npr. tužba za određivanje mjere zaštite od nasilja u porodici, zahtjeva za produženje mjera zaštite, žalbe, molbe i sl.).

II semestar: Obavljanje stručne prakse u Okružnom tužilaštvu, policiji (posebnu pažnja će se usmjeriti na policijske izvještaje i druge materijale u vezi sa žrtvama porodičnog nasilja), Centru za socijalni rad ili prihvatilištima koja pružaju pomoć žrtvama porodičnog nasilja, Osnovno ili Okružnom sudu ili Advokatskoj kancelariji. Nakon čega će iste usluge uz mentorstvo profesora u časovima dežurstva pružati u „Kancelariji za besplatnu pravnu pomoć“ na Fakultetu pravnih nauka Univerziteta za poslovne studije.

2. *Radna grupa Pravne klinike za nasledno pravo* (Modul A)- II, III, IV godine i master studije.

I semestar: Usavršavanje znanja iz materijalnog prava. Zatim, sticanje znanja o pravnom profesionalizmu i pravnoj etici, intervju sa klijentima, savjetovanje i/ili davanje savjeta u vezi sa predmetnom materijom od strane eksperata iz teorije i prakse (kako se uzima predmet u rad, kako se organizuje rad na predmetu i slična praktična pitanja). Radionica usmjerena na sticanje vještina izrada pravnih akata (npr. testamenta, ugovora o raspolaganju i ustupanju imovine za života, ugovora o doživotnom izdržavanju, rješenja i žalbe u ostavinskom postupku).

II semestar: Obavljanje stručne prakse u Osnovno ili Okružnom sudu ili Advokatskoj kancelariji. Nakon čega će iste usluge uz mentorstvo profesora u časovima dežurstva pružati u

„Kancelariji za besplatnu pravnu pomoć“ na Fakultetu pravnih nauka Univerziteta za poslovne studije.

3. *Radna grupa Pravne klinie za radno pravo (Modul A)*– studenti II, III i IV godine i master studija.

I semestar: Usavršavanje znanja iz materijalnog radnog i procesnog prava. Zatim, sticanje znanja o pravnom profesionalizmu i pravnoj etici, intervju sa klijentima, savjetovanje i/ili davanje savjeta u vezi sa predmetnom materijom od strane eksperata iz teorije i prakse (kako se uzima predmet u rad, kako se organizuje rad na predmetu i slična praktična pitanja). Radionica usmjerena na sticanje vještina izrada pravnih akata (npr. ugovora o radu, tužbe za pokretanje radnog spora i sl.).

II semestar: Obavljanje stručne prakse u Osnovno ili Okružnom sudu ili Advokatskoj kancelariji. Nakon čega će iste usluge uz mentorstvo profesora u časovima dežurstva pružati u „Kancelariji za besplatnu pravnu pomoć“ na Fakultetu pravnih nauka Univerziteta za poslovne studije.

4. *Radna grupa Pravne klinike za građansko procesno pravo (Modul A)*– studenti IV godine i master studija.

I semestar: usavršavanje pravila parničnog postupka organizovanjem predavanja za sticanje vještina u tehnici intervjuisanja klijenata, preciznije istraživanje i analiza činjenica (kako se uzima predmet u rad, kako se organizuje rad na predmetu i slična praktična pitanja). Zatim, radionica za obuku u vezi sa izradom inicijalnih akata i akata koji se podnose tokom i nakon okončanja postupka. Slijedi, kratko predavanje sudije i advokata o sudijskoj etici odnosno advokatskoj etici, između načela i realnosti. Na kraju semestra organizovanje simulacije suđenja u posebno opremljenoj učionici Sudnici.

II semestar: sticanje praktičnog iskustva u Osnovnom ili Okružnom sudu odnosno u Advokatskoj kancelariji. Na kraju, studenti će stečena znanja prenijeti na konkretne stranke u periodu njihovog dežurstva utvrđenog u posebnom rasporedu u posebnoj kancelariji („Kancelarija za besplatnu pravnu pomoć“).

5. *Radna grupa Pravne klinike za krivično procesno pravo (Modul A)*–

I semestar: organizovanje predavanja iz profesionalne etike sudija i advokata; predavanja o tehnici pisanja pravnih podnesaka (npr. prijava o krivičnom djelu i učiniocu, naredba za sprovođenje istrage, rješenje o pritvoru, žalba na rješenje o pritvoru, optužnica, prigovor protiv optužnice, presuda i žalba na presudu) i tehnici intervjuisanja (npr. uz predavanje advokata o odabranim procesnim i materijalnim karakteristikama krivičnog postupka odnosno iskustva advokata s obzirom na određene objektivne problematike postupka).

U II semestru: Studenti obavljaju stručnu praksu ili u Osnovnom odnosno Okružnom sudu, Okružnom tužilaštvu ili organima unutrašnjih poslova. Nakon toga slijedi rad sa zamišljenim predmetima uz koordinaciju profesora i asistenata. Na kraju semestra organizovanje simulacije sudskog postupka (npr. istraga, glavni pretres u skraćenom i redovnom postupku, sjednica vijeća drugostepenog suda).

6. *Radna grupa Pravne klinike za ljudska prava i zaštitu od diskriminacije (Modul B)-*

I semestar: Intenzivna teorijska i praktična obuka za sticanje znanja održavanjem predavanja iz oblasti ljudski prava i antidiskriminacionog unutrašnjeg i međunarodnog prava. Organizovanje radionica koje će omogućiti sticanje praktičnih znanja i pravničko tehničkih vještina, znanja o profesionalnoj pravnoj etici, intervju, savjetovanju i pisanju pravnih dokumenata (naročito tužbe i odgovora na tužbu budući da su njeni bitni elementi različiti od bitnih elemenata u parničnom postupku.).

II semestar: studenti stiču praktična iskustva u partnerskim organizacijama u vezi sa pitanjima diskriminacije sa kojim se pripadnici civilnog društva susreću prilikom ostvarivanja svojih prava i obaveza i pravnih odnosa. Stečena znanja mogu prenijeti na klijente u periodu njihovog dežurstva u „Kancelariji za besplatnu pravnu pomoć“.

7. *Radna grupa Pravne klinike za anti korupciju (Modul B) –*

ima za cilj da predstavi normativni i institucionalni okvir borbe protiv korupcije, kao i aspekte primjene u praksi. Povezivaje prava i istraživačkog novinarstva.

I semestar: Predstavljanje antikorupcijskih međunarodnih pravnih standarda (Npr. Konvencija UN protiv korupcije), domaćih normativnih trendova (u saradnji sa Ministarstvom pravde i novim Zakonom o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju). Organizovanje radionice o popunjavanju aplikacija za grantove iz oblasti korupcije kod međunarodnih i domaćih donatora (npr. izradom Analize o internom prijavljivanju korupcije u institucijama i republičkim organima uprave).

II semestar: Praksa u Okružnom tužilaštvu, Osnovnom odnosno okružnom sudu ili nevladinom sektoru. Na kraju, učešće u projektima odnosno javnim debatama u vezi sa anti korupcijskim mjerama.

Univerzitet za poslovne studije Banja Luka

Predsjednik Senata